Lietas Nr. C29759114
Lietas arhīva Nr. C29 1059/6, 2016.gads

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2016.gada 14.novembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
šādā sastāvā: tiesnese D.Ķeire,
ar tiesas sēdes sekretāri A.Zeiboldi,
atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Lomonosova ielā 10 izskatīja civillietu AS „Citadele banka" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

AS "Citadele banka" (turpmāk arī- prasītāja) ir iesniegusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasības pieteikumu pret /pers. A/ (turpmāk arī- atbildētājs), lūdzot tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai galveno parādu 10705,77 *euro*, līgumsodu 2454,61 *euro*, likumiskos procentus 2660,90 *euro* un tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2009.gada 26.novembrī starp AS "Parex banka" (jaunais nosaukums AS "Reverta") un atbildētāju ir noslēgts līgums Nr. LPS-026-09/143 par parāda samaksu (turpmāk arī- līgums). Ar minēto līgumu atbildētājs apliecinājis parāda esamību un apņēmies veikt parāda samaksu atbilstoši līgumam pievienotajā maksājumu grafikā paredzētajai kārtībai. 2010.gada 26.februārī starp pusēm noslēgti Grozījumi Nr.1 pie līguma saskaņā ar kuru puses konstatējušas, ka neatmaksātā summa ir 10805,59 *euro* un sastādīts grafiks tās atmaksai.

2010.gada 1.augustā notikušās AS "Parex banka" uzņēmuma pārejas rezultātā AS "Parex banka" no līguma izrietošās tiesības nodevusi prasītājai, kura 2012.gada 13.aprīlī nosūtījusi atbildētājam atgādinājumu par saistībām. Tā kā atbildētājs no līguma izrietošās saistības nav izpildījis arī pēc atgādinājuma nosūtīšanas, prasītāja cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju par parāda piedziņu.

2014.gada 1.decembrī tiesā saņemts prasītājas iesniegums, kurā precizēti prasības pieteikumā norādītie apstākļi- paskaidrots, ka, noslēdzot 2009.gada 26.novembra līgumu par parāda samaksu, tikušas dzēstas šādas atbildētāja parādsaistības: VISA (konta Nr. /konta numurs/) par summu Ls 1970,77; American Express Gold (konta Nr. /konta numurs/) par summu Ls 3318,37; American Express Gold (konta Nr. /konta numurs/) par summu 3449,86 *euro*.

2016.gada 4.janvārī tiesā saņemts prasītājas pieteikums par prasības summas pieaugumu sakarā ar likumisko procentu apmēra palielinājumu. Pieteikumā prasītāja palielina prasījumu par likumisko nokavējuma procentu piedziņu, lūdz piedzīt nokavējuma procentus arī par laiku no 2014.gada 17.oktobra līdz 2016.gada 25.janvārim 820,09 *euro* apmērā.

2016.gada 9.augustā tiesā saņemts prasītājas pieteikums par prasības summas pieaugumu, kurā prasītāja papildus lūdz piedzīt arī likumiskos nokavējuma procentus 491,46 *euro* apmērā- par laiku no 2016.gada 26.janvāra līdz 2016.gada 31.oktobrim.

Puses uz tiesas sēdi nav ieradušās. Prasītājai pavēste par tiesas sēdi ir nosūtīta uz juridisko adresi, bet atbildētājam uz deklarētās dzīvesvietas adresi, kas vienlaikus ir arī prasības pieteikumā norādītā adrese.

No prasītājas pārstāvja tiesā 2016.gada 31.oktobrī ir saņemts iesniegums, kurā prasītāja lūdz tiesu izskatīt lietu bez prasītājas pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē un pilnībā apmierināt celto prasību.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus uz prasības pieteikumu tiesai nav iesniedzis, par neierašanās iemesliem tiesai nav paziņojis, nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu vai izskatīt lietu atbildētāja prombūtnē.

Atzīstot, ka pusēm par lietas izskatīšanu ir paziņots savlaicīgi, likumā noteiktajā kārtībā, kā arī nesaskatot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa, atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajai daļai, atzina par iespējamu izskatīt civillietu bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Izvērtējusi prasības pieteikumā un prasības precizējumos norādītos argumentus un pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka AS „Citadele banka" prasība pret /pers. A/ par parāda piedziņu ir **apmierināma daļēji.**

No lietas materiāliem ir redzams, ka 2009.gada 26.novembrī starp AS "Parex banka" un atbildētāju ir noslēgts līgums Nr. LPS-026.-09/143 par parāda samaksu (turpmāk arī- līgums, kopija atrodas lietas lapās 9-11). Atbilstoši minētā līguma 1.1. punktam puses ir konstatējušas, ka atbildētājam ir izveidojies kopējais parāds Ls 7744.06 (pēc konvertācijas atbilst 11018.80 *euro*), ko veido:

- parāds Ls 1970,77 (2804,15 *euro*) pēc kartes konta Nr. /konta numurs/;
- parāds Ls 3318,37 (4721,62 *euro*) pēc kartes konta Nr. /konta numurs/;
- parāds Ls 2454,92 (3493.04 *euro*) pēc kartes konta Nr. /konta numurs/

To, ka uz atbildētāja kontiem ir pārskaitīti naudas līdzekļi kā tas norādīts prasības pieteikumā apstiprina lietas materiāliem pievienotās atbildētāja bankas kontu izdrukas (lietas lapas 41-43).

Tāpat no lietas materiāliem ir redzams, ka 2010.gada 26.februārī starp AS "Parex banka" un atbildētāju pie iepriekšminētā līguma ir noslēgti grozījumi Nr.1 (turpmāk arī- grozījumi), saskaņā ar kuru puses vienojušās grozīt līgumā noteikto parāda atmaksas grafiku (grozījumu punkts Nr.1). Atbilstoši minētiem grozījumiem pielikumā pievienotajam, abu līguma pušu parakstītajam maksājumu grafikam (lietas lapa 14), atbildētājs parāda summas pilnīgu atmaksu uzņēmies veikt piecos maksājumos, pēdējo maksājumu veicot 2010.gada 30.jūnijā.

Kā noteic Civillikuma 1587.pants, līgums ir jāpilda.

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Savukārt atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, ka samaksa izdarīta ir jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tā kā atbildētājs nav iesniedzis rakstveida paskaidrojumus vai iebildumus uz prasības pieteikumu, nav iesniedzis pierādījumus, ka

parāds saskaņā ar līgumu un tā grozījumiem būtu segts lielākā apmērā nekā to norāda prasītāja, tad arī tiesa atzīst par pierādītu, ka visi atbildētāja veiktie maksājumi ir ņemti vērā prasītājas iesniegtajos prasības summas aprēķinos. Līdz ar to tiesa atzīst par pierādītu, ka atbildētāja pamatparāds (galvenais parāds) saskaņā ar 2009.gada 26.novembra līgumu un pie tā 2010.gada 26.februārī noslēgtajiem grozījumiem ir **10705,77 *euro*** kā tas norādīts pēdējos prasītājas iesniegtajos prasības pieteikuma papildinājumos (lietas lapa 63).

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu, procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Atbilstoši Civillikuma 1652.panta 3.punktam parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

No lietas materiāliem pievienotā maksājumu grafika (lietas lapa 14) ir redzams, ka atbildētājs bija uzņēmies saistību veikt parāda samaksu atbilstoši maksājumu grafikā noteiktajiem termiņiem- pēdējo maksājumu veicot 2010.gada 30.jūnijā. Tā kā atbildētājs minētajos termiņos maksājumus atbilstoši maksājumu grafikam nav veicis, tad, atbilstoši Civillikuma 1652.panta 3.punktam, ir konstatējams atbildētāja pienākums maksāt likumiskos nokavējuma procentus atbilstoši Civillikuma 1765.panta pirmajā daļā paredzētajam apmēram (t.i. sešus procentus no simta gadā).

Atbilstoši pēdējiem prasības pieteikuma precizējumiem (lietas lapa 63) prasītāja ir aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus 3972,45 *euro* apmērā, t.i. par laiku no 2010.gada 27.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka prasītājas veiktie likumisko nokavējuma procentu aprēķini ir kļūdaini. Laikā no 2010.gada 27.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim (ieskaitot) ir 2227 dienas. Likumisko nokavējuma procentu apmērs par parāda summas 10705,77 *euro* nokavējumu par vienu dienu ir 1,759 *euro* ((10705,77x6procenti)/365=1,759). Līdz ar to nokavējuma procentu apmērs par 2227 nokavējuma dienām ir **3917,29 *euro*** (2227x1,759=3917,29) un nevis 3972,45 *euro* kā to norāda prasītāja.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai par laiku no 2010.gada 27.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim ir piedzenami likumiskie nokavējuma procenti 3917,29 *euro* apmērā. Prasījums par nokavējuma procentu 55,16 *euro* (3972,45-3917,29=55,16) piedziņu ir noraidāms.

Prasījums par līgumsoda piedziņu ir apmierināms daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda vai neizpildītu pienācīgi.

Tiesa konstatē, ka pušu noslēgtā līguma 2.2. punktā atbildētājam ir pielīgta saistība maksājumu grafikā noteikto maksājumu kavējuma gadījumā maksāt līgumsodu 0,25 procentu apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu. Prasītāja pamatojoties uz minēto līguma punktu ir aprēķinājusi atbildētājam līgumsodu 2454,61 *euro* apmērā par laiku no 2010.gada 30.marta līdz 2010.gada 27.septembrim (prasības summas aprēķins, lietas lapa 15).

Tā kā lietas izskatīšanas gaitā ir konstatējams atbildētāja nokavējums, tad tiesa secina, ka ir iestājies juridisks pamats līguma 2.2. punktā paredzētā līgumsoda piemērošanai. Tomēr vienlaikus tiesa uzskata par nepieciešamu samazināt piedzenamā līgumsoda apmēru līdz 10 procentiem no pamatparāda summas.

Saskaņā ar Civillikuma 1724.[1] pantu, tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Ja līdzēji vienojušies, ka līgumsoda samaksa atsvabina šā soda cietēju no procentiem un augļiem, kas no viņa pienākas, kā arī zaudējumu atlīdzības, tad samazinātā līgumsoda apmērs nedrīkst būt mazāks par otram līdzējam nodarītajiem zaudējumiem.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā, tiesai taisnīguma nodrošināšanas nolūkā ir tiesības vērtēt līgumsoda samērīgumu neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir norādījis uz pārmērīgi lielo līgumsoda apmēru (Torgāns K. Līgumu un deliktu tiesību problēmas. Rīga: Tiesu namu aģentūra. 2013.g. 171.lpp). Arī tiesu praksē ir pausts viedoklis, ka, lemjot jautājumu par līgumsoda piedziņu, tiesai, atbilstoši Civillikuma 1724.[1] pantam, ir pienākums prasītājas aprēķinātā līgumsoda samērīgumu, turklāt neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir iesniedzis iebildumus vai norādījis uz pārmērīgi lielo līgumsoda apmēru (sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas spriedumus: 2014.gada 7.aprīļa spriedumā lietā Nr. CA-0334-14/17, 2014.gada 28.oktobra spriedumā lietā Nr. CA-0457-14/17; 2014.gada 12.maija spriedumā lietā Nr.CA-0934-24/32).

Līdz ar to tiesa uzskata par nepieciešamu pēc savas iniciatīvas pārbaudīt pieprasītā līgumsoda samērīgumu.

Šobrīd, uz lietas izskatīšanas dienu, likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr minētā panta noteikumi ir atzīstami par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam, kas tiek atzīts arī tiesu praksē sk. piem. Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 11.februāra spriedumu lietā Nr. CA- 0659-15/20, arī 2016.gada 29.februāra spriedumu lietā Nr. CA-0475/25).

Tā kā uz līgumsoda aprēķināšanas brīdi Civillikuma 1716.pantā noteiktais 10 procentu līgumsoda aprobežojums vēl nebija spēkā, tad tiesa uzskata, ka atkāpšanās no 10 procentu līgumsoda samērīguma mērauklas būtu iespējama, ja lietas materiālos būtu pierādījumi par to, ka atbildētāja saistību neizpilde būtu nodarījusi kreditoram ārkārtīgi lielus zaudējumus tomēr no prasības pieteikuma un lietas materiāliem šādi apstākļi nav konstatējami.

Tiesa neapšauba, ka arī apstāklis, ka atbildētājs nav atmaksājis parādu, pats par sevi arī rada prasītājai papildus izdevumus, tomēr šajā gadījumā izdevumi par svešas naudas lietošanu prasītājai tiek kompensēti ar likumiskajiem procentiem, savukārt parāda atgūšanas izdevumus prasītājai no atbildētāja ir iespējams atgūt kā tiesāšanās izdevumus Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka līgumsoda summa ir aprobežojama ar 10 procentiem no pamatparāda, tas ir **1070,58 *euro***. Prasība par līgumsoda 1384,03 *euro* (2454,61-1070,58=1384,03) piedziņu ir noraidāma.

No lietas materiāliem pievienotā, AS „Citadele banka" un AS „Reverta" (iepriekš nosaukums "Parex banka") pārstāvju kopīgi parakstītā 2014.gada 16.septembra apliecinājuma (lietas lapa 29) secināms, ka no 2009.gada 26.novembra līguma un pie tā noslēgtajiem grozījumiem izrietošās prasījuma tiesības kredītiestādes uzņēmuma pārejas ceļā ir nodotas prasītājai. Līdz ar to tiesa secina, ka naudas summas ir piedzenamas no atbildētāja par labu prasītājai AS „Citadele banka".

Tādējādi no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenams pamatparāds **10705,77 *euro***, likumiskie nokavējuma procenti **3917,29 *euro*** par laiku 2010.gada 27.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim un nokavējuma līgumsods **1070,58 *euro*** par laiku no 2010.gada 30.marta līdz 2010.gada 27.septembrim. Prasība daļā par nokavējuma procentu 55,16 *euro* un līgumsoda 1384,03 *euro* piedziņu ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka no prasītājai ir nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6 procentus

gadā, no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts tiesas spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība ir apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram. (..). Tādējādi no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenama valsts nodeva proporcionāli apmierinātajai prasības daļai, t.i. **793,85 *euro*** un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi **5 *euro*.**

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā pavisam ir 12,52 *euro* (lietas lapa3). Prasītāja ir samaksājusi pie prasības celšanas 5 *euro*. Līdz ar to ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu starpība **7,52 *euro*** *(*12,52-5=7,52) ir piedzenama no atbildētāja par labu valstij uz Civilprocesa likuma 42.panta pamata.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 42.pantu, 193., 195., 204.[1]pantiem, 223.panta 4.punktu, tiesa

n o s p r i e d a

AS „Citadele banka" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559, pamatparādu **10705,77 *euro***, likumiskos nokavējuma procentus **3917,29 *euro*** par laiku 2010.gada 27.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim, nokavējuma līgumsodu **1070,58 *euro*** par laiku no 2010.gada 30.marta līdz 2010.gada 27.septembrim, valsts nodevu **793,85 *euro*** un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **5 *euro*, kopā piedzīt 16492,49 (sešpadsmit tūkstošus četrus simtus deviņdesmit divus *euro* un 49 centus).**

Par labu prasītājai piedzītās summas **samaksa veicama** prasītājas norādītajā bankas kontā: **Nr.LV32PARX0006196030005, AS "Citadele banka", SWIFT kods: PARXLV22**.

Noteikt AS „Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559 tiesības saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas (kas uz sprieduma taisīšanas brīdi ir 10705,77 *euro*), ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punkta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noraidīt AS „Citadele banka" prasību daļā par nokavējuma procentu 55,16 *euro* un līgumsoda 1384,03 *euro* piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **7,52 *euro* (septiņus *euro* un 52 centus)**, kas iemaksājami pēc sekojošiem rekvizītiem – saņēmēja Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmējas iestāde: Valsts kase, **konts Nr. LV51TREL2190458019000**, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. **C29759114.**

Noteikt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā, /pers. A/ maksājumu apliecinošs dokuments nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Lomonosova iela 10, Rīgā, 1.stāvā, 105.kabinetā, vai nosūtot tiesai pa pastu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 29.novembrī.

Tiesnese /paraksts/ D.Ķeire